

Asia: VN/14777/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sairauspäivärahan muutoksia ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoitinta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa sosiaaliturvarahastoihin kohdistuvien säästöjen kanavoinnista?

Sairauspäivärahan tarkoituksena on turvata palkansaajien ja yrittäjien toimeentulo silloin, kun sairaus aiheuttaa työkyvyttömyyttä ja estää työnteon. Sosiaaliturvarahastojen varat on kerätty nimenomaan niihin kytkettyjen etuuksien, kuten sairauspäivärahan, rahoittamiseen. Varojen käyttö muihin tarkoituksiin on vastoin tarkoitustaan.

Lausuttavaa sairauspäivärahan laskentakaavan muuttamisesta?

Vaikutus näyttäisi kohdistuvan sekä yksilöön sekä työnantajaan, ja molemmille muutos voi olla merkittäväkin. Vaikutukset ovat työntekijöille entistä suuremmat niissä tilanteissa, kun työnantaja ei maksa lainkaan sairausajan palkkaa tai maksaa sitä vain lyhyeltä ajalta.

Vakuutuskassojen toimintaan muutoksella ei todennäköisesti olisi ihan välitöntä vaikutusta.

Lausuttavaa taloudellisista vaikutuksista?

Sairauspäivärahan määrän alentaminen voi johtaa siihen, että työntekijä palaa sairauslomalta töihin liian aikaisin. Sairaana työskentely on haitallista, ja tämä voi myös hidastaa toipumista, mikä aiheuttaa lisäkustannuksia työnantajalle toistuvien työkyvyttömyysjaksojen ja lisääntyneiden työterveyshuollon kustannusten muodossa. Tilanteesta aiheutuu todennäköisesti sekä yksilöllisiä, työnantajakohtaisia että myös yhteiskunnallisia taloudellisia vaikutuksia.

Lausuttavaa työllisyysvaikutuksista?

Esityksellä voi olla vaikutuksia työllisyyteen, kun ehdotetun muutoksen taloudelliset vaikutukset kasvattavat työnantajien henkilöstökuluja. Työnantajien rekrytointimahdollisuudet ja -halukkuus voi vähentyä.

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Esityksessä on mainittu, että alhaisempi sairauspäivärahan taso ”saattaa vaikuttaa siihen, että sairauspäivärahalta palataan aiemmin töihin. Tällä voi olla vaikutuksia asiakkaan terveyden ja toipumisen näkökulmasta.”

Vakuutuskassojen ja nimenomaan työpaikkakassojen toiminta rahoitetaan pääsääntöisesti kassassa vakuutettuna olevien työntekijöiden omilla vakuutusmaksuilla. Jotkin työpaikkakassat maksavat työnantajan palkanmaksuvelvollisuuden päättymisen jälkeen ns. lisäpäivärahaa. Lisäpäivärahoja maksavien vakuutuskassojen työntekijäkohtaiset vakuutusmaksut voivat nousta pidemmällä aikavälillä, varsinkin jos työnantajien sairausajan palkanmaksukäytänteet muuttuvat.

Lausuttavaa vaikutuksista yrityksiin ja muihin työnantajiin?

Esityksessä todetaan, että uudistus laskennallisesti heikentää työnantajien taloudellista asemaa sairausajan palkanmaksun ajalta maksettavien sairauspäivärahan aleneman verran, kun työnantajien maksamat sairausvakuutusmaksut eivät kanavoinnista johtuen alene. Työnantajien rahoitusosuutta sairausvakuutuksen työtulovakuutuksesta esitetään korotettavaksi 70 prosenttiin, joka nostaa työnantajien maksamien palkkojen palkkasivukustannuksia. Lisäksi Kansaeläkelaitoksen työnantajille maksamien sairauspäivärahakorvausten määrä pienenee. Edellä kuvatut asiat heikentävät työnantajien taloudellista asemaa ja tällä voi olla vaikutuksia työnantajien rekrytointihalukkuuteen.

Lausuttavaa vaikutuksista viranomaisiin?

Muutoksilla voi pidemmällä aikavälillä olla vaikutuksia vakuutuskassojen sääntöihin ja talouteen ja ehkä myös muiden vakuuttajien toimintaan? Kassojen sääntömuutoshakemusten käsittely voi silloin lisätä Finanssivalvonnan työtä. Esitettyjen muutosten toteuttaminen vaatii Kelassa välitöntä järjestelmä- ym. työtä.

Lausuttavaa muista yhteiskunnallisista vaikutuksista?

Esityksellä voi olla vaikutuksia palkanmuodostukseen ja työsuhteen ehtoihin, esim. työnantajien rahoitusosuuden kasvu työtulovakuutuksessa voi pidemmällä aikavälillä vaikuttaa myös siihen, miten pitkälti ajalta työnantajat maksavat sairausajan palkkaa?

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Kajaani Sari
Vakuutuskassat ry